

Четиринайсета глава

На петия ден от пристигането ни в Ранкодом, в сградата, където работеше групата мъже и жени, които правеха чертежите, започнаха да идват много от нашите хора. Те задаваха различни въпроси, свързани с чертежите на новите им къщи, понеже не ги разбираха, пък и не можеха да прочетат надписите, които, благодарение на Винко Станс, бяха на нашия език. Повечето от нашите хора не можеха да четат и пишат. Само няколко младежи бяха идвали при мен, за да ги науча да четат и пишат, но те не смогваха да прочетат на всички поотделно надписите върху чертежите.

Тогава Винко Станс каза на събралото се множество:

- Още когато бях при вас, в родните ви села, говорех за необходимостта от това да можете да четете и пишете. Повечето от вас не обърнаха внимание на тези мои думи или не им придадоха голямо значение. Може би сте си мислели, че за един селянин не е нужно да знае да чете и пише, тъй като в живота ви някога не е имало толкова голямо значение такова умение. Други умения бяха по-важни за вас: да събереш богата жътва, да отгледаш голямо стадо и здрави деца. Всички познания от миналото, от вашите родители, деди и прадеди, са се предавали досега устно. Тези познания са свързани пряко с вашия живот и затова са се съхранили във всяко семейство. Но след като пристигнахте тук, видяхте, че има много нови неща, които вие нарекохте чудеса. Тези чудеса всъщност са плод на нашите знания, натрупани в продължение на много столетия. Но ако не можехме да четем и пишем, нямаше да

постигнем този успех. Колкото повече стават знанията, толкова по-трудно е запомнянето им. Затова става необходимо да се записват. От тази необходимост се е родила писмеността – както нашата, така и вашата. Тук, в този нов за вас свят, необходимостта да се научите да четете и пишете става голяма. Все по-често ще ви се налага да прочетете нещо, което може да се окаже важно за вас. За предстоящия строеж на новото ви село ще се използват много сечива, боравенето с които няма да бъде просто. За да можете да си служите с такива сечива, ще трябва да множете да прочетете указанията за работа с тях. Затова предлагам да започнете още от утре да се учите да четете и пишете.

Думите на Винко Станс направиха силно впечатление на хората. Доверието им към Винко Станс след пристигането ни в Ранкодом беше нараснало. Затова никой не се противопостави на ученето.

Винко Станс каза, като ме посочи:

- Игуменът и неговите ученици ще разделят всички ви на групи и всеки от тях ще започне да учи хората от една група. В центъра на Ранкодом видяхте една голяма сграда, която често е пълна с деца. Това е нашето училище. Сега децата ни няма да ходят известно време на училище, за да могат да се наиграт. Така че спокойно можем да използваме стаите в училището, за да се учите да четете и пишете.

След като каза това, Винко Станс дойде при мен и ми каза:

- Днес ще мога да ти покажа как се работи със светещата плоча, която може да прави бързо преписи.

Отидох с Винко Станс в сградата на общината, където беше работната стая на Винко Станс. Когато влязохме в нея, видях, че има още една светеща плоча.

- Донесох още една светеща плоча, на която ще работиш ти – каза Винко Станс.

Той докосна средата на едната светеща плоча и каза:

- Докосни средата на другата светеща плоча по същия начин.

Аз докоснах средата на другата светеща плоча. Светлината на плочата се засили и на нея се появиха някакви надписи на непознатия език на хората от Ранкодом. Тогава Винко Станс каза:

- Направил съм така, че надписите на светещата плоча да могат да се появяват и на вашия език. Ето тук, в горния десен ъгъл виждаш този кратък надпис на вашия език.

Погледнах на посоченото място и наистина видях името на нашия език, написано с нашата писменост. Винко Станс продължи да обяснява:

- Когато докоснеш този надпис, всички други надписи ще се променят и ще ги видиш на своя език.

Аз докоснах името на нашия език и изведнъж надписите на светещата плоча се промениха и станаха разбираеми за мен. Това предизвика такава радост у мен, че неволно възкликнах:

- Велики Боже!

Винко Станс също беше радостен, защото помощта, която ни оказваше, му доставяше голяма радост. Той продължи да ми показва:

- В левия горен ъгъл виждаш знак, подобен на вратата на рая. Когато го докоснеш, ще се появи списък.

Аз докоснах знака на вратата на рая. Наистина се появи списък. Той беше на нашия език, но в първия момент не можах да разбера какво означава. Винко Станс ми обясни:

- Това е списък, изреждащ основните групи от действия, които могат да се извършват от светещата плоча. В групата „Сечива“ също има списък, изреждащ действията, които могат да се извършват след докосване на надписа на дадено действие. Сега докосни надписа на „Сечива“.

Аз докоснах надписа „Сечива“ и в дясната част на светещата плоча се появило множество малки изображения с надписи под тях. Винко Станс продължи да обяснява.

- Както разбра, при докосване на някой надпис върху светещата плоча, се извършва някакво действие, например, появяват се други надписи или старите надписи се променят. Ако докоснеш например надписа „Думи в свитъка“, на светещата плоча ще се появят надписи, които показват колко думи са написани в свитъка и колко още можеш да напишеш.

Аз докоснах надписа „Думи в свитъка“ и видях три нови надписа върху светещата плоча: „Изписани думи“, „Оставащи думи“ и „Общо количество думи“. Числата след тези надписи означаваха огромни количества, затова не можах да ги изчисля в първия миг. Учудено погледнах Винко Станс и го попитах какво означават тези огромни числа. Той ми обясни:

- Светещата плоча се състои от различни много малки сечива, които извършват сложни действия, подобни на тези, които извършва мозъкът на човека: запомнят много думи и числа, пресмятат, карат кутията, в която съм поставил белите листи, да прави преписи, и много други действия. Когато пишем, думите се запомнят от едно сечиво, което сме нарекли „свитък“. Този свитък може да запомни огромни количества думи. Ето, в тези надписи са посочени количествата думи, които са запомнени, които могат да се запомнят още и общото количество думи,

които може да запомни свитъкът.

Тези неща бяха толкова странни и трудни за разбиране, че помолих Винко Станс за почивка. Той се съгласи и ми предложи да продължим на следващия ден, след като завърша обучението на нашите хора в училището.

